

Davacı ve Yürütmenin

Durdurulmasını İsteyen : Birlik Haberleşme ve İletişim Çalışanları Sendikası

Vekili : Av. Murat Yavuz

Eti Mahallesi Birecik Sokak Gazi İş Merkezi No:1/61
Maltepe/ANKARA

Davalılar : 1- Başbakanlık/ANKARA

Vekili : Hukuk Müşaviri Sibel Civanbay (aynı adreste)

2- Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme
Bakanlığı/ANKARA

Vekili : Hukuk Müşaviri İsmet Topkara (aynı adreste)

İstemin Özeti : 4.10.2013 tarih ve 28785 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan, "Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketinde Çalıştırılacak İdari Hizmet Sözleşmeli Personel Hakkında Yönetmelik" in 30. maddesinde yer alan, "Yöneticiler, denetim personeli ve avukatlar dışındaki" ibaresinin iptali ve yürütülmesinin durdurulması istenilmektedir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Ahmet Faruk Özer

Düşüncesi : Anayasa'nın 51. maddesinde "İşçi niteliği taşımayan kamu görevlilerinin bu alandaki haklarının kapsam, istisna ve sınırları gördükleri hizmetin niteliğine uygun olarak kanunla düzenlenir." hükmüne yer verilerek, bazı kamu görevlileri yönünden bu hakkın kapsamının daraltılması veya sınırlandırılması ya da hakkın kullanımının yasaklanması mümkün kılınmıştır.

4688 sayılı Kanun'un 15. maddesi ile Anayasa'nın bu hükmüne paralel bir düzenleme yapılarak sendika üyesi olamayacak ve sendika kuramayacak kamu görevlileri sayılmıştır.

Yönetmeliğin dava konusu edilen 30. maddesinde, kanunla düzenlenmesi gereken bir alana müdahale edilerek PTT Yöneticileri, denetim personeli ve avukatları 4688 sayılı Yasa kapsamı dışında tutulmuşlardır.

Bu durumda, açıkça hukuka aykırı ve uygulanması halinde telafisi güç zararlar doğuracak dava konusu yönetmelik hükmünün yürütülmesinin durdurulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince, davalı idarelerin savunması alınmasından sonra incelenmesine karar verilen yürütmenin durdurulması istemi; davalı idarelerin savunması geldiği görülmekle yeniden incelenip, gereği görüldü:

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2014/423

Dava; 4.10.2013 tarih ve 28785 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan, "Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketinde Çalıştırılacak İdari Hizmet Sözleşmeli Personel Hakkında Yönetmelik" in 30. maddesinde yer alan, "Yöneticiler, denetim personeli ve avukatlar dışındaki" ibaresinin iptali istemiyle açılmıştır.

Anayasa'nın 51. maddesinde, "Çalışanlar ve işverenler, üyelerinin çalışma ilişkilerinde, ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için önceden izin almaksızın sendikalar ve üst kuruluşlar kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten serbestçe çekilme haklarına sahiptir. Hiç kimse bir sendikaya üye olmaya ya da üyelikten ayrılmaya zorlanamaz.

Sendika kurma hakkı ancak, millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâk ile başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebepleriyle ve kanunla sınırlanabilir.

Sendika kurma hakkının kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunda gösterilir.

İşçi niteliği taşımayan kamu görevlilerinin bu alandaki haklarının kapsam, istisna ve sınırları gördükleri hizmetin niteliğine uygun olarak kanunla düzenlenir.

Sendika ve üst kuruluşlarının tüzükleri, yönetim ve işleyişleri, Cumhuriyetin temel niteliklerine ve demokrasi esaslarına aykırı olamaz." hükmüne yer verilmiştir.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun 1. maddesinde Kanunun amacı; kamu görevlilerinin ortak ekonomik, sosyal ve meslekî hak ve menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesi için oluşturdukları sendika ve konfederasyonların kuruluşu, organları, yetkileri ve faaliyetleri ile sendika ve konfederasyonlarda görev alacak kamu görevlilerinin hak ve sorumluluklarını belirlemek ve toplu sözleşme yapılmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemek olarak kurala bağlanmış, Kanun'un 2. maddesinde, Devlet ve diğer kamu tüzel kişilerinin yürütmekte görevli oldukları kamu hizmetlerinin görüldüğü genel, katma ve özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı kuruluşlarda kamu iktisadî teşebbüslerinde, özel kanunlarla veya özel kanunların verdiği yetkiye dayanarak kurulan banka ve teşekküller ile bunlara bağlı kuruluşlarda ve diğer kamu kurum veya kuruluşlarında işçi statüsü dışında çalışan kamu görevlileri hakkında Kanun hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

4688 sayılı Kanun'un 15. maddesinde ise sendika üyesi olamayacaklar sayılmak suretiyle belirlenmiştir. Buna göre;

Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların müsteşarları, başkanları, genel müdürleri, daire başkanları ve bunların yardımcıları, yönetim kurulu üyeleri, merkez teşkilâtlarının denetim birimleri yöneticileri ve kurul başkanları, hukuk müşavirleri, bölge, il ve ilçe teşkilâtlarının en üst amirleri ile bunlara eşit veya daha üst düzeyde olan kamu görevlileri, belediye başkanları ve yardımcıları,

Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların merkezi denetim elemanlarının sendika üyesi olamayacakları ve sendika kuramayacakları hükme bağlanmıştır.

Dava konusu yönetmelik 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu'nun 27. maddesine dayanılarak çıkarılmıştır. Yönetmeliğin dava konusu edilen 30. maddesinde sendikal faaliyette bulunma hakkı düzenlenerek; "Yöneticiler, denetim personeli ve avukatlar dışındaki PTT

personeli, 25/6/2001 tarihli ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu hükümlerine tabi olup, anılan Kanunda belirtilen hükümler uyarınca, sendika kurabilir ve bunlara üye olabilir." ibaresine yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen Anayasa hükmü uyarınca, Sendika kurma hakkı mutlak bir hak olmayıp Anayasa'nın 51. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâk ile başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerine dayanılarak kanunla sınırlanabilir. Diğer yandan anılan maddenin beşinci fıkrasında, "İşçi niteliği taşımayan kamu görevlilerinin bu alandaki haklarının kapsam, istisna ve sınırları gördükleri hizmetin niteliğine uygun olarak kanunla düzenlenir." hükmüne yer verilerek, ikinci fıkradaki genel sınırlama sebepleri dışında da bazı kamu görevlileri yönünden bu hakkın kapsamının daraltılması veya sınırlandırılması ya da hakkın kullanımının yasaklanması mümkün kılınmıştır. Ancak anılan fıkraya göre, kamu görevlilerinin sendikal haklarına ilişkin olarak getirilen kısıtlamaların, gördükleri hizmetin nitelikleriyle uyumlu olması da gerekmektedir.

Anayasa Mahkemesi kararlarında da belirtildiği üzere Sendika hakkı, demokratik toplumun temeli olan örgütlenme özgürlüğünün bir parçasıdır. Örgütlenme özgürlüğü, bireylerin kendi menfaatlerini korumak için kolektif oluşumlar meydana getirerek bir araya gelebilme özgürlüğüdür. Bu özgürlük, bireylere bir araya gelerek topluluk halinde siyasal, kültürel, sosyal ve ekonomik amaçlarını gerçekleştirmelerine imkân sağlar. Sendika hakkı da, çalışanların bireysel ve ortak çıkarlarını korumak amacıyla bir araya gelerek örgütlenebilme serbestisini gerektirmekte olup, bu niteliğiyle örgütlenme özgürlüğünün bir parçası olarak görülmektedir. (Anayasa Mahkemesi'nin 10.4.2013 tarih ve E:2013/21, K:2013/57 sayılı kararı)

4688 sayılı Kanunla, kamu görevlilerinin sendikal haklarına yönelik özel düzenlemeler getirilmiştir. Kanun'un yukarıda yer verilen 15. maddesinde sendika üyesi olamayacak kamu görevlileri sayım suretiyle tahdidi olarak belirtilmiştir. Davaya konu yönetmeliğin iptali istenen hükmünde, PTT bünyesinde müdür ve üstü pozisyonlarda görev yapan yöneticiler, denetim personeli ve avukatlar 4688 sayılı Yasa kapsamı dışında tutularak sendikal faaliyet kapsamı dışında bırakılmışlardır.

Anayasa'nın 51. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, sendikal hakların ancak millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâk ile başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerine dayanılarak kanunla sınırlanabilecek olması ve 4688 sayılı Yasa'nın 15. maddesinde sendika üyesi olamayacak kamu görevlilerinin sayım suretiyle belirtilmesi karşısında, yönetmelik hükmü ile bir kısım kamu çalışanlarının sendikal haklardan ve faaliyetlerden uzak tutulması hukuken mümkün değildir.

Bu durumda, 4688 sayılı Yasa'nın 15. maddesinde sendika üyesi olamayacak ve sendika kuramayacak kamu görevlilerinin kapsamını genişletici mahiyette düzenlemeler içeren iptale konu yönetmelik hükmünde hukuka uyarlık bulunmamakta olup uygulanması halinde telafisi güç ve imkansız zararlar doğacağı kanaatine varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, 4.10.2013 tarih ve 28785 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan, "Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketinde Çalıştırılacak İdari Hizmet Sözleşmeli Personel Hakkında Yönetmelik" in 30. maddesinde yer alan, "Yöneticiler, denetim personeli ve avukatlar dışındaki" ibaresinin yürütülmesinin durdurulmasına, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 7 (yedi) gün içinde İdari Dava Daireleri Kurulunda itiraz edilebileceğinin taraflara bildirilmesine, 11/6/2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Mehmet
ÜNLÜÇAY

Üye
Emin Celalettin
ÖZKAN

Üye
Kemal
BİLECEN

Üye
Mahmut
ERSERT

Üye
Mustafa
ELÇİM

